

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4773/2536

นาย วิสูตร วิลิ้มพชรกุลผู้ร้อง

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1027, ป.พ.พ. มาตรา 1062

ย่อ / หลักกฎหมาย

เมื่อทางได้สวนได้ความว่า ห้างหุ้นส่วนที่ผู้ร้องกับนายสุวัฒน์เข้าหุ้นส่วนกันไม่มีเจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือผู้เป็นหุ้นส่วนได้ออกเงินตรรองและค่าใช้จ่ายของตนไปเพื่อจัดการค้าของห้างสินทรัพย์ของห้างหุ้นส่วนมีแต่เงินฝากอยู่ในบัญชีกระแสรายวันและบัญชีเงินฝากออมทรัพย์เท่านั้น การที่จะรื้อฟื้นให้พิจารณาเรื่องบัญชีของห้างหุ้นส่วนต่อไปก็คงไม่ได้ข้อเท็จจริงเพิ่มขึ้นจึงเห็นสมควรพิพากษาไปทีเดียว ให้แบ่งเงินทุนและผลกำไรโดยไม่ต้องตั้งผู้ชำระบัญชีก่อนได้
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1027 ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าสิ่งที่นำมาลงหุ้นด้วยกันมีค่าเท่ากัน ดังนั้น เมื่อห้างหุ้นส่วนเล็กกันก็ต้องเฉลี่ยแจกกำไรและทรัพย์สินที่มีอยู่ให้ผู้เป็นหุ้นส่วนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1062 ผู้ร้องจึงมีสิทธิได้รับกึ่งหนึ่ง

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ร้องและนายสุวัฒน์ วัชรประภาวงศ์ได้เข้าหุ้นส่วนกันประกอบกิจการค้าขายพลอย และนำผลกำไรที่ได้จากการขายมาแบ่งปันกัน ต่อมาตกลงกันนำเงินที่ได้จากการเข้าหุ้นส่วนกันไปฝากไว้กับธนาคารในบัญชีเงินฝากกระแสรายวันและบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ โดยมีเงื่อนไขในการสั่งจ่ายหรือเบิกถอนเงินจากบัญชีเงินฝากทั้งสองบัญชีดังกล่าวว่า ผู้ร้องและนายสุวัฒน์จะต้องลงลายมือชื่อร่วมกันจึงจะสั่งจ่ายหรือเบิกถอนเงินได้ ต่อมานายสุวัฒน์ได้หายจากบ้านไปโดยไม่มิผู้ใดทราบว่าเป็นเหตุให้เกิดการค้าขายพลอยที่เข้าหุ้นส่วนกันเหลือวิสัยที่จะดำรงอยู่ต่อไปได้ จึงขอให้ศาลมีคำสั่งให้เลิกห้างหุ้นส่วนสามัญและเนื่องจากเข้าหุ้นส่วนกันดำเนินกิจการค้าขาย มิได้มีเจ้าหนี้หรือลูกหนี้อื่นใดอีก ทั้งไม่มีเงินตรรองและค่าใช้จ่ายค้างจ่ายใด ๆ ที่จะต้องชำระให้แก่กัน จึงขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ร้องกับนายสุวัฒน์ได้แบ่งปันเงินทุนและผลกำไรจากการเข้าหุ้นส่วนดำเนินกิจการค้าขายพลอย โดยให้ผู้ร้องมีสิทธิสั่งจ่ายและเบิกถอนเงินในบัญชีกระแสรายวันและในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ในส่วนของผู้ร้องได้กึ่งหนึ่ง คือในบัญชีกระแสรายวันจำนวน 128,435 บาทและในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์จำนวน 1,004,615.06 บาทศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จดทะเบียนที่ผู้ร้องกับนายสุวัฒน์ วัชรประภาวงศ์เข้าหุ้นกันเพื่อประกอบกิจการค้าขายพลอยเลิกกัน คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยกผู้ร้องยื่นคำร้องขออนุญาตยื่นอุทธรณ์เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อศาลฎีกา พร้อมคำฟ้องอุทธรณ์ศาลชั้นต้นสั่งรับอุทธรณ์และอนุญาตให้ผู้ร้องยื่นอุทธรณ์โดยตรงต่อศาลฎีกาได้ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ปัญหาข้อกฎหมายมีว่า ผู้ร้องมีสิทธิร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้แบ่งปันเงินทุนและผลกำไรจากการที่ผู้ร้องกับนายสุวัฒน์เข้าหุ้นส่วนกันโดยมิได้ร้องขอจัดตั้งผู้ชำระบัญชีก่อนได้หรือไม่ เห็นว่า ทางได้สวนได้ความว่า ห้างหุ้นส่วนที่ผู้ร้องกับนายสุวัฒน์เข้าหุ้นส่วนกันไม่มีเจ้าหนี้ ลูกหนี้หรือผู้เป็นหุ้นส่วนได้ออกเงินตรรองและค่าใช้จ่ายของตนไปเพื่อจัดการค้าของห้างสินทรัพย์ของห้างหุ้นส่วนมีแต่เงินฝากอยู่ในบัญชีกระแสรายวัน และเงินฝากอยู่ในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์เท่านั้นการที่จะรื้อฟื้นให้พิจารณาเรื่องบัญชีของห้างหุ้นส่วนต่อไปก็คงไม่ได้ข้อเท็จจริงเพิ่มขึ้นแต่ประการใด จึง

เห็นสมควรพิพากษาไปทีเดียว ให้แบ่งปันเงินทุนและผลกำไรโดยไม่ต้องตั้งผู้ชำระบัญชีก่อน เมื่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1027 ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าสิ่งซึ่งนำมาลงหุ้นด้วยกันมีค่าเท่ากัน ดังนั้นเมื่อห้างหุ้นส่วนเล็กกันก็ต้องเฉลี่ยแจกกำไรและทรัพย์สินที่มีอยู่ให้ผู้เป็นหุ้นส่วนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1062 ผู้ร้องจึงมีสิทธิได้รับเงินทุนและผลกำไร กึ่งหนึ่งพิพากษาแก้เป็นว่า ให้แบ่งทรัพย์สินของห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จดทะเบียนที่ผู้ร้องกับนายสุวัฒน์ วัชรประภาวศ์ เข้าหุ้นกันโดยให้ผู้ร้องมีสิทธิกึ่งหนึ่ง นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำสั่งของศาลชั้นต้น

องค์คณะ

อำนวย สุขพรหม · นิเวศน์ คำผอง · ปรีชา เฉลิมวณิชย์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/4773/2536>